

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

í t é l e t e

Az ügy száma: Kfv.VI.37.539/2025/8.

A tanács tagjai: Dr. Vitál-Eigner Beáta a tanács elnöke

Dr. Hajas Barnabás előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina bíró

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit bíró

Dr. Rák-Fekete Edina bíró

A felperes: Név1

(cím1)

A felperes képviselője: Dr. Rektenwald Fanni egyéni ügyvéd

(cím2)

Az alperes: Pest Vármegyei Kormányhivatal

(cím3)

Az alperes képviselője: Dr. Neparáczi Nándor József kamarai jogtanácsos

A per tárgya: iratok megküldésével kapcsolatos közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Budapest Környéki Törvényszék 2025. május 29. napján kelt 6.K.700.075/2025/6. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 6.K.700.075/2025/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 70.000 (azaz hetvenezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes először 2024. február 5. és 14. napján iratbetekintési és a tervdokumentáció iratmásolatainak elektronikus úton történő kiadása iránti kérelemmel fordult az alpereshez, aki előbb 2024. február 19. napján kelt válaszában arról tájékoztatta, hogy ugyan az iratanyag elektronikus megküldésére kötelezettsége nincs, azonban „Név2 útépítési engedélyezése tárgyában született valamennyi iratot” elektronikusan megküldi. Mivel ez nem történt meg teljeskörűen, a felperes a 2024. február 27. napján kelt beadványában a PE/UT/1580/2023. számú Név2 útépítési engedélyezési során keletkezett tervek, vázrajzok elektronikus úton történő megküldését, és az eljárás megindításának alapjául szolgáló kérelemnek és annak valamennyi mellékletének a megküldését kérte. Az alperes a 2024. március 25. napján kelt PE/UT/399-15/2024. számú levelében arról tájékoztatta, a felperest, mint ügyfelet, hogy az iratbetekintésre megküldött iratok mellékletét képezték az engedély iránti kérelmek, továbbá, hogy – álláspontja szerint – nem áll módjában az útépítési terveket megküldeni, mert azok szellemi tulajdon tárgyát képezik, így azok a szerzői jog jogosultjánál, vagyis a tervezőnél megtekinthetők. A Pest Vármegyei Főügyészség 2024. szeptember 19. napján kelt, T.K.3024/2024/6. számú átiratában felhívással élt és indítványozta, hogy az alperes a felperes iratbetekintési kérelmét a jogszabályban előírt módon és formában 60 napon belül bírálja el. Az alperes a felhívást követően a felperes kérelmét a 2024. október 18. napján kelt PE/UT/399-43/2024. számú végzésével elutasította, mert az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) nem ismeri az iratmegküldés jogintézményét, kizárólag a döntés közlését, vagyis kézbesítését írja elő számára, továbbá, hogy jogszabály nem zárja ki az iratok postai, vagy elektronikus úton történő megküldését, de nem is teszi számára azt kötelezővé, végül arra is hivatkozott, hogy a tervek szellemi tulajdon tárgyai, amelyek a szerzőt illetik, azokat a felperesnek nem tudja megküldeni.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[2] A felperes keresetében elsődlegesen a végzés megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését, másodlagosan a végzés hatályon kívüli helyezését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

[3] Arra hivatkozott, hogy az eljárásban ügyfél volt, a kerékpárút építése érinti az ingatlanait, ezért az építési engedélyezési eljárásnak az iratanyagát az Ákr. 33. §-a alapján megtekintheti, az iratokról másolatot kérhet. Kifejtette, hogy a tervek megküldése nem minősül a tervek feletti vagyoni jogok átruházásának, jogszerűtlen felhasználásának. Álláspontja szerint az alperes megsértette az Ákr. 10. §-át, 30. §-át és 33. §-át. Sérelmezte, hogy a perbeli végzéssel elutasított kérelmében nem csak az építési engedélyezési eljárás során keletkezett vázrajzokat, terveket kérte, hanem az eljárás megindításának alapjául szolgáló kérelmet és annak valamennyi mellékletét is, amiket az alperes nemcsak, hogy nem küldött meg, de azokról nem hozott döntést. Álláspontja szerint a döntés sérti az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: Eüsztv.) 9. §-át és 13. §-át, az Ákr. 2. §-át, 5. §-át, 6. §-át, 10. §-át, 33. §-át, 50. §-át, 85. §-át, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 53/A. §-át, 53/I. §-át, 53/J. §-át, az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdését, 10. § (3)

bekezdését, 18. § (1) és (4) bekezdését, valamint az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet 1. melléklet 1.8.3. pontját. Vitatta az alperes szerzői jogi védelemre vonatkozó hivatkozásának megalapozottságát, mert álláspontja szerint az ügyirat adatainak védelmére az Ákr. rendelkezései vonatkoznak.

[4] Az alperes védiratában – végzése megalapozottságára hivatkozva – a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a tervdokumentáció nem iratanyag, nem a döntés része, hanem annak mintegy tartozéka, amelyet a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) alapján szerzői jog védi. Állította, hogy a felperes részére három alkalommal biztosított iratbetekintési jogot, azonban iratbetekintési jogával a felperes nem élt. Tájékoztatotta felperest arról is, hogy a terveket, vázrajzokat a tervezőnél tekintheti meg. Rámutatott, hogy a felperes által megjelölt jogszabályok egy része nem áll összefüggésben a keresettel. Kifejtette, hogy az iratmegküldés jogintézményét az Ákr. nem ismeri, csak a döntés közlését rendeli el, más irat kötelező megküldéséről nem rendelkezik. Arra is hivatkozott, hogy a felperes nem teljesítette az Ákr. 6. § (1) bekezdéséből fakadó együttműködési kötelezettségét.

A jogerős ítélet

[5] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperes PE/UT/399-43/2024. számú végzését megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

[6] Az elsőfokú bíróság a – Fővárosi Törvényszék 111.K.706.881/2021/13. számú ítéletére hivatkozva – kifejtette, hogy az „építészeti alkotások” védelme nem írhatja felül a garanciális ügyféli jogok érvényesülését. Rámutatott, hogy az alperes eljárása során elsősorban a benyújtott tervek engedélyezésének a letéteményese, nem pedig a szerzői jogok őre. Az iratbetekintés során megismert adatok esetleges visszaélészerű felhasználásának hátrányos jogkövetkezményeit a felperes viseli. Az iratbetekintés célja pedig nem a tervek jogosulatlan felhasználásának elősegítése, hanem az ügyféli jogok biztosítása. Azt is kifejtette, hogy az iratbetekintésnek az eljárás jellegéhez kell igazodnia, ami azt jelenti, hogy ha elektronikus felületen történik az ügyintézés, az iratbetekintést is elektronikusan kell biztosítani. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes döntésében nem rendelkezett a felperesnek az eljárás megindítása alapjául szolgáló kérelem és annak valamennyi mellékletére vonatkozó kérelméről és azokat meg sem küldte a felperes részére. Kifejtette, hogy a felperes kérelme az iratmásolat kiadására irányult, ennek az alperes nem tett eleget, kizárólag az iratbetekintést biztosította. Az elsőfokú bíróság szerint, mivel a felperes az iratok másolatának megküldését elektronikus úton kérte, a kapcsolatot az alperessel elektronikus úton tartotta, az alperesnek az iratok megküldését is elektronikus úton kellett volna biztosítania.

[7] A jogerős ítélet szerint az alperes az eljárás elhúzódásával valóban megsértette az Ákr. 50. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt határidőt, azonban ez az ügy érdemére nem hatott ki.

[8] Az elsőfokú bíróság iránymutatása szerint a megismételt eljárásban az alperesnek elsősorban elektronikus úton kell a vázrajzokat, terveket, az eljárás iratait, köztük az eljárás megindításának alapjául szolgáló kérelmet és annak valamennyi mellékletét a felperes rendelkezésére bocsátani. Ha az iratbetekintés elutasításának lehet helye, az alperesnek beazonosítható módon meg kell jelölni az iratot és indokolnia kell az elutasítás okát.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

[9] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[10] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott a Fővárosi Törvényszék ítéletére, mert míg az annak alapjául szolgáló megelőző eljárásban a közigazgatási szerv bizonyos iratokba való betekintést is megtagadta, addig a jelen pert megelőző eljárásban az alperes az iratbetekintési jogot a felperes részére biztosította, a PE/UT/399-27/2024. számú iratában több időpontot is megjelölt, amikor a felperes élhetett volna az iratbetekintési jogával.

[11] Azzal vitatta a jogerős ítéletnek azon megállapítását, miszerint ő nem a szerzői jogok őre, hogy ez az Ákr. 27. § (2) bekezdését és ezen keresztül a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 1. § (2) bekezdés 1) pontját és a 18. § (1) bekezdését is sérti.

[12] Mivel a perbeli tervek, vázrajzok az Szjt. alapján szerzői jogi védelem alá tartoznak, azaz megfelelnek az Ákr. 27.§ (2) bekezdésében szereplő törvény által védett adatnak, az Ákr. 27.§ (2) bekezdése azzal, hogy a hatóságnak gondoskodnia kell arról, hogy törvény által védett adat ne kerüljön nyilvánosságra, illetve ne juthasson illetéktelen személy tudomására, a hatóságot a szerzői jog őre pozíciójába helyezi. Lehetősége volt a felperesnek a tervek és vázrajzok megtekintésére, de azt az Szjt. 18. §-a alapján nem továbbíthatta. Arra is hivatkozott, hogy az Szjt. az Ákr.-hez képest képest speciális szabályozásnak minősül, továbbá az Ákr.-en belül az Ákr. 27. § (2) bekezdése a 33.§-hoz képest is speciális szabályozás. Álláspontja szerint a speciális szabályozás megelőzi az általános jogszabályi rendelkezéseket, így jogszerűen utasította vissza a felperes kérelmét.

[13] Sérelmezte azt is, hogy a jogerős ítéletben nincs részletes indoklás arról, hogy a végzésében szereplő Szjt. hivatkozás miért lenne téves, ez pedig sérti a Pp. 346.§ (4) és (5) bekezdését, amelyet az ügy érdemére kiható eljárási szabályszegésnek tartott.

[14] Álláspontja alátámasztására a felülvizsgálati tárgyaláson is hivatkozott a Pest Vármegyei Főügyészség felhívására, amely szerint „az Ákr. 34. § (2) bekezdésében írt korlátból fakadóan az iratbetekintési jog nem jelenti egyben az ügy iratai teljes körű megismerésének a feltétlen lehetőségét. A hivatkozott jogszabályhely szerinti korlátozás – a megkövetelt szükségesség és arányosság követelményére figyelemmel – akként is érvényesíthető, hogy az iratbetekintést csak meghatározott formában engedi meg, egyes formák tekintetében pedig korlátokat állít végzésében a hatóság (például a lemásolását,

kivonatolását tiltja meg, de a betekintést nem), ahogy előfordulhat, hogy az iratok között olyan szerzői mű található, melynek többszörözéséhez a szerzői jog jogosultjának engedélye kell”.

[15] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[16] Arra hivatkozott, hogy hogy az Ákr. 33. §-a szerinti iratbetekintési jog olyan garanciális jellegű ügyféli jog, amely az Alaptörvény XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részét képezi, amely és az azt magában foglaló másolatkészítési jog az ügyfelet teljes terjedelmében megilleti. Vitatta az alperes Ákr. 27. §-ára vonatkozó hivatkozását, mert álláspontja szerint a szerzői joggal védett művek nem tartoznak a védett adatok körébe. Rámutatott, hogy az építési engedélyezési eljárás több ingatlanát is érinti, ha nem ismerheti meg a műszaki terveket stb. nem tudja, hogy az ingatlanai milyen mértékben érintettek az építkezés során. Az iratok megismerésének hiánya pedig elzárhatja jogorvoslati jogának gyakorolásától. Megjegyezte, hogy az alperes Ákr. 27. § (2) bekezdése olyan új hivatkozás, amelyre sem a megelőző eljárásban, sem pedig az elsőfokú bíróság előtt nem hivatkozott, a Kp. 117. (3) bekezdés alapján nem vehető figyelembe a felülvizsgálati eljárás során. Kifejtette, hogy az alperes felülvizsgálati kérelme önellentmondásos, mert ha a tervek, vázrajzok védett adatnak minősülnének, vagy ilyen adatot tartalmaznának, akkor az alperes az iratbetekintés lehetőségét teljes mértékben kizárná.

[17] Rámutatott, hogy az Szjt. 41. § (2) bekezdése szerint bírósági, továbbá közigazgatási vagy más hatósági eljárásban a mű bizonyítás céljára, a célnak megfelelő módon és mértékben felhasználható. Az Európai Unió Bíróságának C-637/19. ítélet, 32. pontjára hivatkozva kifejtette, hogy a szerzői jog, a szerzői jogi oltalom alatt álló művek védelme nem lehet fontosabb az alapvető jogoknál. Megjegyezte, hogy az ilyen jellegű beruházáshoz kapcsolódó tervek a nemzeti tervvagyon részét képezik, és a nemzeti tervvagyonba tartozó építészeti-műszaki dokumentációk összessége közgyűjteménynek minősül. Azt is kifejtette, hogy az iratmásolat(ok) kiadása nem tekinthető valamely, szerzői jog védelme alatt álló mű többszörözésének, vagy visszaélés-szerűen gyakorolt felhasználásnak.

[18] Hivatkozott a Kúria Kfv.I.38.161/2021/13. számú határozatára, amelyben az iratmegismerési (iratbetekintési) jog szerepét hangsúlyozta, amikor kimondta, hogy „az iratbetekintési jog, valamint a szünetelő eljárás folytatásának elrendelése, ezáltal az eljárás folytatásáról az ügyfél tájékoztatása garanciális ügyféli jog, amely biztosításának hiánya elzárja az ügyfelet az eljárásban való tényleges részvételtől, így ezek megsértése az ügy érdemére kiható jogszabálysértés, függetlenül attól, hogy kihatott-e az alperes érdemi döntésére”.

[19] Felhívta továbbá az Európai Unió Bíróságának C-189/2018. számon az ún. Glencore-ügyben hozott ítélete indoklásának 51. és 52. pontjait, amelyek szerint „[...]az a követelmény, mely szerint valamely személy megismertethesse álláspontját azon elemekkel kapcsolatban, amelyekre a közigazgatási szerv a határozatát alapozni kívánja feltételezi, hogy annak címzettjei számára lehetővé tették ezen elemek megismerését. [...] A hatóság döntését alátámasztó bizonyítékok/bizonyítási eszközök ismeretének hiányában az ügyfél nem tehet bizonyítási indítványt, észrevételt, nem képes releváns fellebbezés, majd a döntés véglegessé válását követően keresetlevél - előterjesztésre”. Arra is hivatkozott, hogy a hatóságot terhelő jogszerűség elvéből következően az iratbetekintés nem korlátozható a döntésben

felhasználható bizonyítékokra, az a döntéssel összefüggő valamennyi bizonyítási eszközre kiterjed.

[20] Az általános és jogszabályoknak megfelelő közigazgatási gyakorlatra való hivatkozásként a Somogy Vármegyei Kormányhivatalnak egy Hely1 ingatlannal kapcsolatos iratbetekintési gyakorlatát is bemutatta. Ott a hatóság értesítette a felperest, és kiemelte, hogy a hatóság az ügy iratairól kérelemre (E-papír, ÉTDR) másolatot készít, melyet elektronikus formában továbbít.

[21] A felperes a felülvizsgálati tárgyaláson kifejtette, hogy az alperesnek folyamatosan kellett volna biztosítania az iratok megtekintésének lehetőségét, és nemcsak a három megadott időpontban, amikor külföldön tartózkodott.

A Kúria döntése és jogi indokai

[22] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem alapos.

[23] A Kúria a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között bírálta felül.

[24] A Kp. 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontjára tekintettel azért fogadta be, mert megítélése szerint az iratbetekintési jog gyakorlásával kapcsolatban a szerzői jog által védett tervek megismerése olyan elvi jelentőségű és az ügyféli jogok érvényesülésére gyakorolt hatása miatt különleges súlyú jogkérdés, ami nem pusztán túlmutat az egyedi ügyön, hanem a jogalanyok széles körét (egyes ügýtípusokban akár valamennyi hatósági ügy ügyfelét) is érintheti, s mint ilyen, a társadalmi jelentősége megállapítható.

[26] A szellemi tulajdon által védett művek hatósági eljárásban való megismerhetősége kapcsán nem csak az Ákr. 33-34. §-ának előírásaira, hanem – ennyiben helyes volt az alperes hivatkozása – az Ákr. 27. § (2) bekezdésére is figyelemmel kell lenni, az ugyanis egyes esetekben valóban megalapozhatja az ügyfél iratbetekintési jogának jogszerű korlátozását. E rendelkezés a hatóság feladatává teszi, hogy gondoskodjék arról, hogy a törvény által védett titok és törvény által védett egyéb adat (együtt: védett adat) ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és e védett adatok törvényben meghatározott védelme a hatóság eljárásában is biztosított legyen. A perbeli esetben az volt a perdöntő kérdés, hogy a hatósági eljárásban a kérelemhez csatolt – nem vitásan a szellemi tulajdon által

védett – tervrajzok mennyiben tartoznak a védett adat fogalma alá.

[27] Az iratbetekintési jog a hatósági eljárásban az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes ügyintézéshez való jog egyik alapvető eleme. Az iratbetekintési jog az egyik olyan alapvető eljárásjogi jogintézmény, amely biztosítja, hogy az eljárás ne az ügyfél nélkül, hanem vele zajljon. Az iratbetekintési jog korlátozása vagy kizárása megakadályozhatja, hogy az ügyfél nyilatkozattételi, vagy éppen indítványozási jogát gyakorolja, és végső esetben az ügyfél jogorvoslathoz való jogának alaptörvény-ellenes korlátozását is eredményezheti, mert a hatósági eljárás iratainak ismerete nélkül nem lesz abban a helyzetben, hogy a jogos érdekeit érintő közhatalmi tevékenység jogszerűségéről vagy jogellenességéről meggyőződjön. Ezért is rendelkezik az Ákr. 33. § (1) bekezdése úgy, hogy az ügyfél az eljárás bármely szakaszában és annak befejezését követően is betekinthes az eljárás során keletkezett iratba.

[28] Azt Ákr. 27. § (2) bekezdése a védett adat fogalmát generálklauzula-szerűen határozza meg, vagyis nem sorolja fel pontosan, hogy milyen adatok megóvásáról kell a hatóságnak gondoskodnia. E rendelkezés alapján akkor korlátozható az ügyfél iratbetekintési joga, ha a védett adatot külön felhatalmazás nélkül nem ismerheti meg. Ez a minősített adatok esetén magától értetődő, azonban más védett adat esetében egy többlépcsős teszt elvégzését igényli. Először a védett adatot kell azonosítani. Ennek során a hatóságnak azonosítania kell, hogy az iratok között van-e törvény által védett titok (pl. minősített adat, üzleti, vagy hivatásbeli titok stb.), vagy törvény által védett egyéb adat (pl. tanú zártan kezelt adata, nem nyilvános, vagy törvény rendelkezése alapján nem megismerhető adat). Ezt követően azt kell megvizsgálnia hatóságnak, hogy a szóban forgó védett adatra vonatkozó rendelkezés ellenére a titokgazda, illetve az adattal rendelkezni jogosult lehetővé teszi-e annak megismerését. Hangsúlyozni kell, hogy e körben a hatóságnak az adat megóvására vonatkozó kötelezettségéből fakadóan különös körültekintéssel kell eljárnia, így ha bármilyen kétsége merülne fel, annak elosztatása érdekében nem mellőzhető a titokgazda vagy az adattal rendelkezni jogosult nyilatkozatának beszerzése.

[29] Helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy a perbeli tervdokumentáció szerzői jog által védett. Az Szjt. 41. § (2) bekezdése szerint bírósági, továbbá közigazgatási vagy más hatósági eljárásban a mű bizonyítás céljára, a célnak megfelelő módon és mértékben felhasználható. E rendelkezés a bírósági és hatósági eljárások körében bármilyen szerzői vagyoni jog alól kivételt enged. Így szabad felhasználás alá esik a mű többszörözése vagy terjesztése a szükséges – vagy jogszabály által előírt – példányszámban, az eljárásban részes felek, így a hatósági eljárás ügyfele számára. E szabad felhasználás alkotmányos alapja pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog, amely a szellemi tulajdon jogszerű korlátja lehet (hasnólóan ld. az Európai Unió Bírósága C–637/19. ítéletének 32. pontját).

[30] A végzés nem tartalmazott arra vonatkozó indokolást, hogy az iratbetekintés megtagadása az Ákr. mely rendelkezésén alapul, mely iratok, illetve azok mely része, milyen védett adatnak minősülne, ezért ezt a kérdést a Kúria érdemben nem vizsgálhatta. E helyütt indokolt azonban megjegyezni, hogy előfordulhat olyan eset, amikor az egyébként szerzői jogi védelem alatt álló irat olyan védett adatot is tartalmaz, amelynek megóvásáról a hatóságnak gondoskodnia kell. Ilyen lehet különösen a műben szereplő minősített adat, vagy éppen üzleti titok. Ha ilyen védett adatot tartalmaz a mű, az pusztán az Szjt. 41. § (2) bekezdése alapján nem lesz megismerhető, a védett adat megóvásáról a hatóságnak – pl. az

Ákr. 34. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával – gondoskodnia kell. Ennek az értelmezésnek felelt meg egyébként a Pest Vármegyei Főügyészség felhívásában is kifejtett álláspont is, amely csak példaként és feltételes módban vetette fel azt az esetet, amikor az Ákr. 34. § (2) bekezdése alapján az iratbetekintési jog gyakorlása módjának differenciált engedélyezéséről írt, és feltételes módban utalt arra az esetre, ha az iratok között olyan szerzői mű található, melynek többszörözéséhez a szerzői jog jogosultjának engedélye kell. A fentiek szerint a perbeli ügyben a tervrajzok a Szjt. 41. § (2) bekezdése alapján szabad felhasználás alá esnek. Ha az alperes meggyőződése szerint az ügy iratai között fellelhető szerzői mű megismerése nem tartozik az Szjt. 41. § (2) bekezdésének hatálya alá, azt az iratbetekintés iránti kérelem elutasítása során az Ákr. meghatározott rendelkezésére utalással indokolnia kell. Ha azonban eljárása során szerzői művet bizonyítékként felhasznál, akkor az az Szjt. 41. § (2) bekezdés szerinti szabad felhasználás körébe tartozik.

[31] Erre figyelemmel megállapítható, hogy az alperes alaptalanul vitatta a jogerős ítélet azon megállapítását, amely szerint önmagában a szerzői jogi védelem ténye nem alapozza meg a tervrajzok megismerésének és az arról való másolatkészíttetés elutasítását.

[32] Az iratbetekintési jog gyakorlásával kapcsolatban indokolt rámutatni a következőkre.

[33] Az Ákr. 33. § (4) bekezdéséből nem következik a másolatok megküldésének kötelezettsége. A hatósági eljárásban az iratanyag a hatóságnál található meg. Az iratbetekintés a hatóságnál történő, a kezelésében lévő iratanyag megismerését, a hatóságnál történő hozzáférést jelenti. Nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely az iratok megküldését általános jelleggel előírná a hatóság számára az iratok postai, vagy elektronikus úton történő megküldését, de ezt kizáró szabály sincs. Az iratbetekintési jog az adott ügytípus sajátosságaira figyelemmel biztosítandó, illetve gyakorolható. Ha az adott ügyben teljes egészében elektronikus eljárásnak van helye, akkor értelemszerűen az iratbetekintésre is elektronikus úton van mód, (így pl. az építési hatósági eljárásokban fő szabályként az ÉTDR-ben). Az ilyen esetekben az irat megismerése és arról való másolat készítése is történhet elektronikus úton, az adott informatikai rendszeren belül, függetlenül a hatóság ügyfélfogadási rendjétől, vagy éppen munkarendjétől. Ha azonban az Ákr. 34. § (2) bekezdésére figyelemmel az iratbetekintési jog korlátozására kerül sor, és az a korlátozás az elektronikus rendszerben nem biztosítható, akkor – csakúgy mint a nem elektronikus eljárásokban, vagy az olyan eljárásokban, amelyek ügyintézési felülete az elektronikus iratbetekintés lehetőségét nem biztosítják – az iratbetekintésre fizikai értelemben is a hatóságnál van csak mód.

[34] Az Ákr. 33. § (1) bekezdése, vagyis, hogy az ügyfél az eljárás bármely szakaszában betekinthes az iratokba, azt is jelenti, hogy az ügyfél bármikor kérheti az iratokba való betekintést. Ez azonban nem jelenti sem azt, hogy az iratbetekintési jog gyakorlásához általában a hatósággal való előzetes egyeztetésre volna szükség, de azt sem, amit a felepres a felülvizsgálati tárgyaláson állított, hogy az alperesnek folyamatosan kellett volna biztosítani az iratok megtekintésének lehetőségét. Az ügyfélnek az iratbetekintési joga gyakorlása során tekintettel kell lennie a hatóság munkarendjére, ügyfélfogadási rendjére az Ákr. 6. §-ában rögzített együttműködési kötelezettségéből fakadóan.

[35] Az alperes azt is sérelmezte, hogy a jogerős ítélet nem tartalmaz részletes indoklást arról, hogy a perbeli végzésben szereplő Szjt. hivatkozás miért lenne téves. Ezzel összefüggésben indokolt rámutatni, hogy a jogerős ítélet [15]-[17] bekezdéseiben – az Szjt.

41. § (2) bekezdésének felhívása nélkül – kifejtette, hogy miért nem hivatkozhat az alperes a szerzői jogvédelemre e körben. Az elsőfokú bíróság eleget tett tehát indokolási kötelezettségének. Amint arra a Kúria Kfv. IV. 37.288/2022/13. számú ítéletében rámutatott, a bíróságnak a kereseti kérelemben foglaltakra kell reagálnia, de sem a felperes, sem pedig az alperes nem formálhat jogot arra, hogy milyen szerkezetű, milyen terjedelmű és milyen mélységű legyen annak indokolása akkor, ha a bíróság a kereseti kérelemben foglaltakat egyébként kimeríti. Erre figyelemmel a Kúria az alperes jogerős ítélet teljességével kapcsolatos hivatkozását nem találta alaposnak.

[36] A Kúria mindezek alapján nem találta megalapozottnak a felülvizsgálati kérelmet, ezért a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[37] Az iratbetekintés a hatóságnál történő, a kezelésében lévő iratanyag megismerését, a hatóságnál történő hozzáférést jelenti. Az ügyfélnek az iratbetekintési joga gyakorlása során – az Ákr. 6. § (1) bekezdésében foglalt együttműködési kötelezettségéből fakadóan – tekintettel kell lennie a hatóság munkarendjére, ügyfélfogadási rendjére. Az Ákr. 33. § (4) bekezdéséből nem következik az ügyiratok másolatának megküldési kötelezettsége.

[38] Ha a hatóság eljárása során szerzői jog által védett tervdokumentációt bizonyítékként felhasznál, akkor az az Szjt. 41. § (2) bekezdése szerinti szabad felhasználás körébe tartozik, ezért az főszabály szerint az iratbetekintés során megnézhető. Ha a hatóság szerint az mégsem tartozik az Szjt. 41. § (2) bekezdés hatálya alá, akkor azt az iratbetekintés iránti kérelem elutasítása során – az Ákr. megfelelő rendelkezésére utalással – indokolnia kell.

Záró rész

[39] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése, valamint a 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. § (2) bekezdése alapján a felperes kérelmére az ügyet tárgyaláson bírálta el.

[40] A pervesztes alperes a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes részére a felülvizsgálati perköltség megfizetésére, melynek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a felperes által megjelölt, összegben állapította meg.

[41] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel teljes személyes illetékmentes, így a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték az

állam terhén marad.

[42] Az ítélet ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. november 27.

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk.

a tanács elnöke

Dr. Hajas Barnabás sk.

előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina sk.

bíró

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit sk.

bíró

Dr. Rák-Fekete Edina sk.

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő